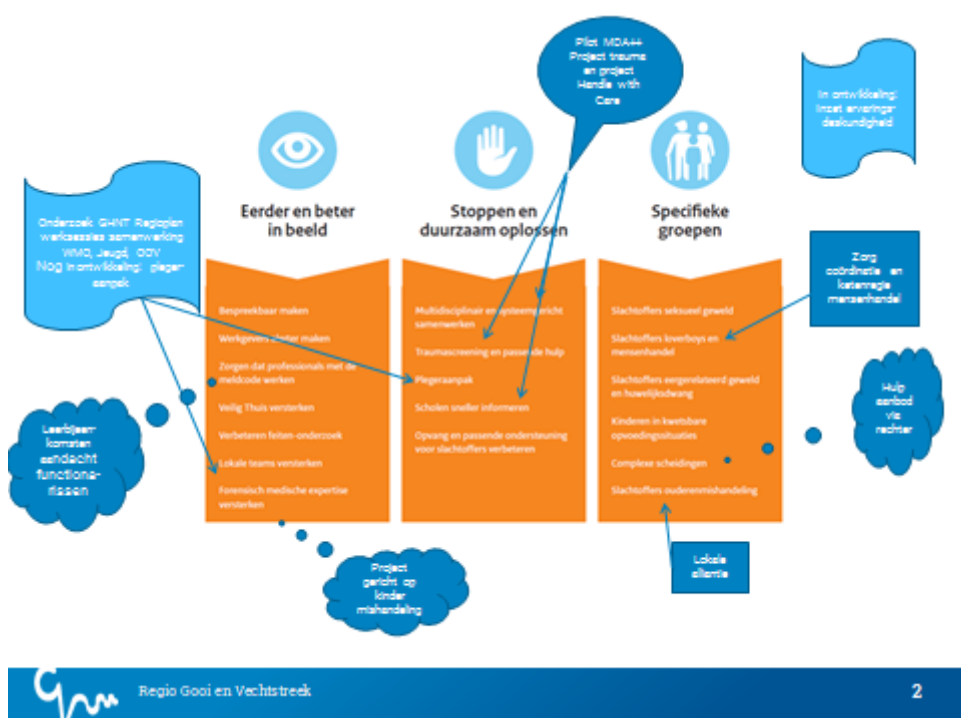

Voortgang Geweld hoort nergens thuis

1ste rapportage regionaal actieprogramma

Ons kenmerk | 20.0001076
 Versie | Definitief
 Datum | 30-03-2020
 Contactpersoon | Afke Jong
 E-mail | a.jong@regiogv.nl

INHOUD

Inleiding	1
Regionaal actieprogramma in 't kort	1
Hoofdstuk 1 Beeld van de Regio Gooi en Vechtstreek	2
1.1 Onderzoeksactiviteiten in de Regio Gooi en Vechtstreek	2
1.2 De cijfers inzichtelijk	2
Hoofdstuk 2 Terugkoppeling op de 3 actielijnen	6
2.1 Verbeteren lokale infrastructuur en effectief samenwerken rondom (zicht op) veiligheid	6
2.2 Verbeteren traumascreening en –behandeling	8
2.3 Verbeteren verbinding zorg & onderwijs	8
2.4 Verbeteren pleger- aanpak	9
2.5 Aanpak mensenhandel	9
2.6 Aanpak ouderen mishandeling	9
Hoofdstuk 3 Overige activiteiten Geweld hoort nergens thuis	11
3.1 Forensisch medische expertise kindermishandeling	11
3.2 Complexe scheidingen	11
3.3 Ervaringsdeskundigheid	11
Hoofdstuk 4 Conclusie en vooruitblik	12

Inleiding

Regionaal actieprogramma in 't kort

In het beleidsplan bescherming & opvang staat dat we er in de Gooi en Vechtstreek naar streven dat inwoners veilig en gezond aan de samenleving kunnen deelnemen. We voelen ons betrokken bij de meest kwetsbare inwoners. We willen dat niemand wegstijgt bij huiselijk geweld en kindermishandeling en dat kinderen opgroeien en zich ontwikkelen in een veilige omgeving. Het regionaal actieprogramma Geweld hoort nergens thuis (GHNT) sluit hierop aan.

Het actieprogramma is opgebouwd langs 3 actielijnen. We brengen focus aan door het stellen van prioriteiten. Dit doen we door datgene dat de afgelopen jaren in gang is gezet goed te implementeren en alleen nieuwe initiatieven te ontwikkelen als dat echt nodig is om stappen te kunnen zetten.

- i. Actielijn 1: Eerder en beter in beeld:
 1. Verbeteren lokale infrastructuur en effectief samenwerken rondom (zicht op) veiligheid
- ii. Actielijn 2: Stoppen en duurzaam oplossen
 1. Verbeteren traumascreening en –behandeling
 2. Verbeteren verbinding zorg & onderwijs
 3. Verbeteren pleger- aanpak
- iii. Actielijn 3: Specifieke groepen:
 1. Mensenhandel
 2. Aanpak ouderenmishandeling

Leeswijzer

Het actieprogramma is in de zomer van 2019 vastgesteld. In deze voortgangsrapportage rapporteren we over de activiteiten van het 1ste halfjaar. In hoofdstuk 1 vindt u een kwantitatieve rapportage over de cijfers in onze regio. In hoofdstuk 2 leest u een terugkoppeling over de activiteiten op de 3 actielijnen. In hoofdstuk 3 lichten we toe welke overige activiteiten in onze regio hebben plaatsgevonden vanuit het landelijk programma Geweld hoort nergens thuis en wat we nog moeten doen. We sluiten de rapportage af met een vooruitblik op het komende jaar.

Hoofdstuk 1 Beeld van de Regio Gooi en Vechtstreek

1.1 Onderzoeksactiviteiten in de Regio Gooi en Vechtstreek

Door onderzoek krijgen we een steeds beter beeld van de regio. Het landelijk programma Geweld hoort nergens thuis werkt aan het inzichtelijk maken van de cijfers met betrekking tot huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit doen zij door het stimuleren van onderzoek zoals het effectonderzoek van het Verweij Jonker Instituut en door het bijeen brengen van de uitkomsten van verschillende vormen van onderzoek in een Impactmonitor. De Regio Gooi en Vechtstreek neemt deel aan dit onderzoek.

1.1.2 Impactmonitor huiselijk geweld

In de landelijke Impactmonitor¹ is voor het eerst een systematisch bijeengebracht beeld beschikbaar van effecten van de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling op betrokkenen. De impactmonitor is opgezet als groeimodel. Er wordt gerapporteerd over de indicatoren die op dit moment beschikbaar zijn, op het terrein van aard en omvang van huiselijk geweld en kindermishandeling, kenmerken van daders en slachtoffers en over de thema's vergroting bereik Veilig Thuis, verbinding zorg en veiligheid en verbetering outcome. De verschillende indicatoren in de impactmonitor gaan niet allemaal over dezelfde periode en zijn afkomstig uit verschillende bronnen. Daarnaast zullen ze niet allemaal met dezelfde frequentie geactualiseerd kunnen worden. Zo zijn er bijvoorbeeld elk half jaar actuele cijfers vanuit de Veilig Thuis-organisaties, maar zijn actuele cijfers over prevalentie slechts met tussenpozen van enkele jaren beschikbaar.

Regio's kunnen de eigen cijfers bekijken en vergelijken met landelijke cijfers. Hierbij dient er rekening mee gehouden te worden dat de Veilig thuis-organisaties niet eenduidig registreren waardoor sommige vergelijkingen onbetrouwbaar zijn.

1.1.3 Effectonderzoek Verweij Jonker Instituut

Dit onderzoek², waaraan ook de Regio Gooi en Vechtstreek deelneemt, loopt tot 2021. Landelijk doen in totaal meer dan 1.200 ouders en ruim 1.500 kinderen mee.

Uit het onderzoek ontstaat een beeld van de gezinnen waar huiselijk geweld plaatsvindt en wordt onderzocht of het geweld afneemt dankzij de hulp die de ouders en de kinderen krijgen. Het is een bijzonder onderzoek omdat ouders en kinderen voor het eerst op grote schaal zélf over dit thema praten met onderzoekers.

Op 7 november 2019 werden de tussentijdse resultaten van het onderzoek gepresenteerd aan de regio's die meedoen aan het onderzoek. Naast de resultaten werd ook een nieuwe tool gepresenteerd die inzicht geeft in de problematiek van de gezinnen. Dit kan gemeenten helpen bij hun verdere aanpak van kindermishandeling. De tool wordt nu verder ontwikkeld met medewerking van enkele gemeenten en regio's die de tool testen in de praktijk.

1.1.4 Eigen registratie Veilig Thuis

Veilig thuis registreert gegevens over de adviezen en meldingen die zij ontvangen en de opvolging daarvan. Met deze gegevens kunnen we de resultaten vanuit de Impactmonitor en het Effectonderzoek verrijken.

1.2 De cijfers inzichtelijk

1.2.1 Aard en omvang

Landelijk prevalentieonderzoek

Uit landelijke zelfrapportage studies blijkt dat 5,5% van de bevolking van 18 jaar en ouder slachtoffer is geweest van huiselijk geweld. In 20% van deze gevallen gaat het om structureel geweld. Daarnaast rapporteert 12% van de scholieren slachtoffer te zijn (geweest) van kindermishandeling. 3% van alle kinderen maakt ernstig en structureel geweld mee.

1 op de 15 slachtoffers houdt blijvend letsel over aan het geweld en 1 op de 10 slachtoffers tijdelijk letsel.

¹ https://dashboards.cbs.nl/v2/dashboardimpactmonitor_hgkm/

² <https://www.augeo.nl/nl-nl/onderzoek>

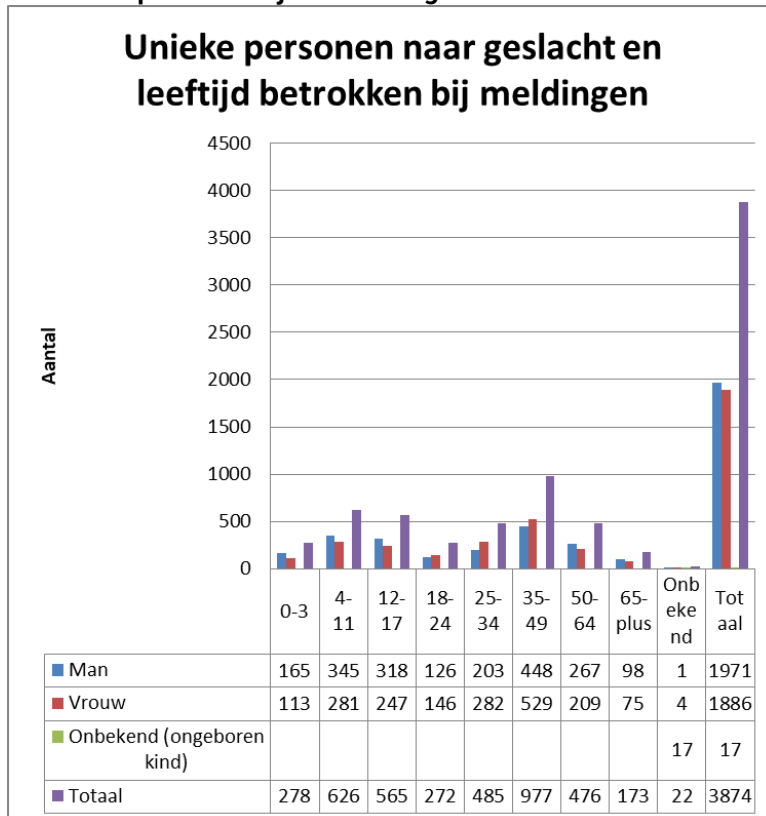
Aantal meldingen en adviezen 2019 Gooi en Vechtstreek:

2019	
Meldingen	1620
Adviezen	1622
Totaal	3242

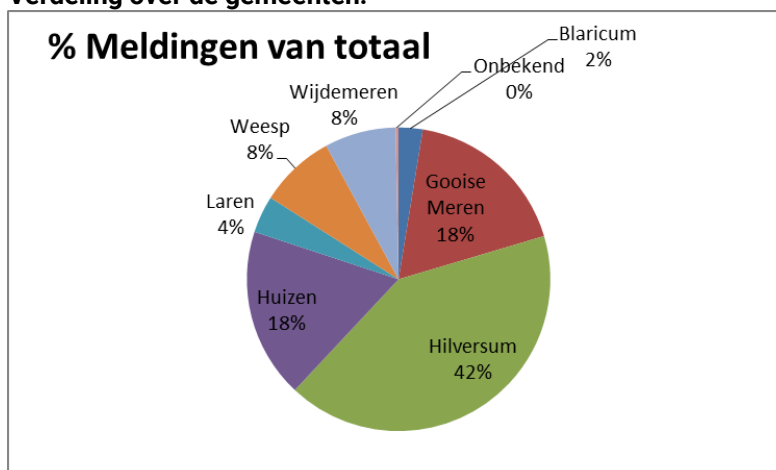
In totaal waren **3874 unieke personen direct betrokken** bij een melding.

In de hieronder getoonde aantallen zien we wie bij een melding betrokken was (bijv slachtoffer, pleger en eventuele kinderen).

Betrokken personen bij een melding:

Verdeling over de gemeenten:

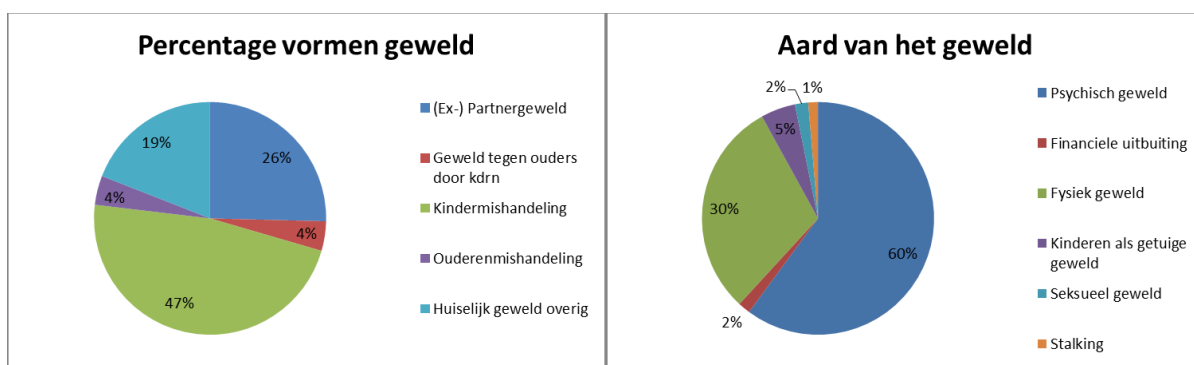

Landelijk Veilig thuis

In de eerste helft van 2019 heeft Veilig thuis 53.000 adviezen gegeven en 65.000 meldingen ontvangen. Verreweg de meeste adviezen werden gevraagd door burgers. De meeste meldingen worden gedaan door de politie. Bijna de helft van alle adviezen en meldingen betreffen kindermishandeling. Ook partnergeweld wordt vaak gemeld. De minste adviezen en meldingen gaan over ouderenmishandeling en geweld van minderjarige kinderen tegen ouders. Er wordt ook nog veel andere problematiek dan huiselijk geweld en kindermishandeling gemeld. Dat betreft dan bijvoorbeeld multi- probleem situaties of zorgen over opvoedingsvaardigheden.

Hieronder ziet u de cijfers van Veilig Thuis Regio Gooi en Vechtstreek met betrekking tot de **aard en omvang van het geweld**. Deze komen overeen met het landelijk beeld. De categorie huiselijk geweld overig betreft geweld in huiselijk kring dat niet valt onder de bovenstaande categorieën. Te denken valt aan geweld gepleegd door meerderjarige kinderen tegen ouders (niet zijnde ouderenmishandeling) of door huisgenoten tegen elkaar (niet zijnde partners).

Het overgrote deel van het geweld betreft psychisch geweld. Bij psychisch geweld valt te denken aan dreigen met geweld, schelden, met deuren slaan, treiteren, pesten, vernederen of kleineren. In een derde van de gevallen gaat het om fysiek geweld.

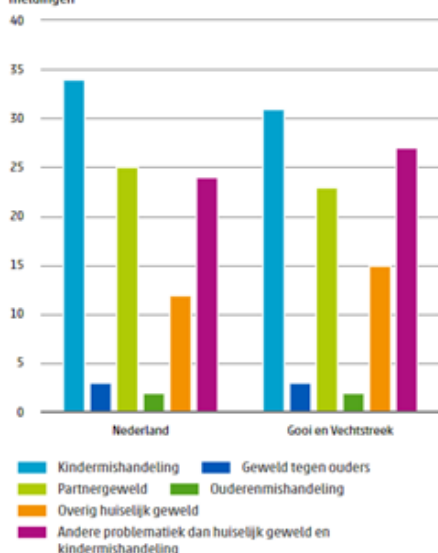

Impactmonitor: Vergelijking landelijke cijfers en Gooi en Vechtstreek: Beeld komt overeen.

Aard geweld en/of mishandeling van ontvangen meldingen aan Veilig Thuis

1e halfjaar 2019

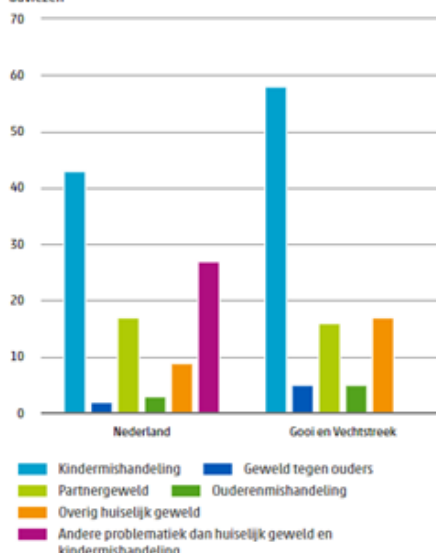
meldingen

Aard geweld en/of mishandeling van gegeven adviezen door Veilig Thuis

1e halfjaar 2019

adviezen

In de Impactmonitor is het mogelijk regio's te vergelijken. Afgezet tegen het landelijk beeld zien we dat het beeld in van onze regio overeen komt met het landelijk beeld. Verschillen worden meestal verklaard door een verschil in registratie- wijze. Het ontbreken van adviezen over andere problematiek in de regio Gooi en Vechtstreek heeft te maken met een fout in de registratie. Dit is in de 2de helft van 2019 gecorrigeerd.

1.2.2 Effectonderzoek Verwey Jonker Gooi en Vechtstreek³

In onze regio zijn 100 gezinnen die te maken hebben gehad met Veilig Thuis benaderd voor het onderzoek. Er wordt bij hen 3 keer een onderzoek afgenomen. Dit levert een nulmeting, een 1ste meting en een 2de meting. Na de 2de meting volgt de eindrapportage waarin wij een beeld krijgen van:

- Afname van geweld.
- Welzijn ouders.
- Welzijn kinderen.
- Hulp die gezinnen krijgen.

Er zijn 2 tussentijdse rapportages opgeleverd; de nulmeting en de 1ste meting.

Bij de nulmeting deden meer ouders en kinderen mee dan bij de 1ste meting. Dit heeft ermee te maken dat sommige gezinnen deze meting willen overslaan. De ervaring van de onderzoekers is dat er bij de 2de meting weer meer gezinnen meedoen zodat de gegevens van de 1ste meting kunnen worden aangevuld.

De hieronder gepresenteerde resultaten zijn dus nadrukkelijk tussentijdse resultaten!

Aantal:

Nulmeting: 83 gezinnen; 96 ouders; 115 kinderen.

1ste meting: 50 gezinnen; 58 ouders; 71 kinderen.

Een respons van 60% is een mooi resultaat.

Tussentijds resultaten:

Omvang geweld

In 18% van de gezinnen is bij de 1ste meting geen sprake meer van geweld. Dat wil zeggen dat er geen kindermishandeling plaatsvindt en dat er sprake is van minder dan 4 incidenten van partnergeweld per jaar.

Daar staat tegenover dat er in 82% van de gezinnen nog steeds geweld plaatsvindt waarbij het in 65% van de gevallen gaat om ernstig geweld. Met ernstig geweld bedoelen de onderzoekers meer dan 22 incidenten van partnergeweld per jaar, alle vormen van kindermishandeling en geweld dat heeft geleid tot letsel.

Matig partnergeweld heeft een frequentie tussen de 4 en 22 incidenten per jaar waarbij te denken valt aan schelden, duwen, haren trekken, treiteren en met deuren slaan.

Dit is vergelijkbaar met het landelijk beeld. In de regio Gooi en Vechtstreek liggen de percentages iets hoger (2% meer ernstig en 1% meer matig geweld.)

Kenmerken van de doelgroep

De kenmerken van de gezinnen in de Regio Gooi en Vechtstreek komen grotendeels overeen met die van de rest van Nederland. Het gemiddelde inkomen ligt iets hoger. Toch is er net als in andere regio's veel sprake van armoede bij de onderzochte gezinnen. Ook problematisch alcoholgebruik komt veel voor. 40% van de ouders heeft zelf geweld meegemaakt in de eigen jeugd. In meer dan de helft van de gevallen is er een overlap van partnergeweld met kindermishandeling.

³ <https://www.augeo.nl/nl-nl/onderzoek>

Hoofdstuk 2 Terugkoppeling op de 3 actielijnen

In dit hoofdstuk laten we de resultaten zien van de activiteiten op de 6 speerpunten uit het regionaal actieprogramma Geweld hoort nergens thuis.

Deze zijn:

Actielijn: Eerder en beter in beeld:

1. Verbeteren lokale infrastructuur en effectief samenwerken rondom (zicht op) veiligheid

Actielijn: Stoppen en duurzaam oplossen

2. Verbeteren traumascreening en –behandeling
3. Verbeteren verbinding zorg & onderwijs
4. Verbeteren pleger- aanpak

Actielijn: Specifieke groepen:

5. Mensenhandel
6. Aanpak ouderenmishandeling

2.1 Verbeteren lokale infrastructuur en effectief samenwerken rondom (zicht op) veiligheid

Wat hebben we gedaan?

Op deze actielijn verschillende activiteiten uitgezet:

- ✓ Actualiseren van samenwerkingsafspraken tussen de uitvoeringsdiensten sociaal domein en Veilig Thuis.
 - Het actualiseren van de samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis en de uitvoeringsdiensten sociaal domein legt een goede basis voor het verder doorontwikkelen richting domein- overstijgende samenwerking op onder andere huiselijk geweld casuïstiek. De samenwerkingsafspraken zijn grotendeels nog actueel maar vooral niet goed geïmplementeerd. Het gaat vaak over afstemming. De actualisatie van de samenwerkingsafspraken wordt aangepakt op uitvoerend niveau.
 - Hierbij wordt het nieuwe kwaliteitskader voor lokale teams⁴ benut (maar nog niet geheel geïmplementeerd.)
 - In het voorjaar van 2020 worden de geactualiseerde samenwerkingsafspraken vastgesteld en gepresenteerd in een netwerkbijeenkomst voor USD's en VT.
- ✓ Onderzoeksprogramma Geweld hoort nergens thuis (GHNT via ZON- MW)⁵: "Onderzoek naar de variabelen die voorwaardelijk zijn om te kunnen samenwerken en regisseren rondom complexe huiselijk geweld en kindermishandeling casuïstiek."
 - De Regio Gooi & Vechtstreek wordt bij de uitwerking van het regionaal actieprogramma Geweld hoort nergens thuis ondersteunt door het onderzoeksprogramma van het landelijk programma GHNT.
 - Het gaat om actieonderzoek. Dat wil zeggen dat het ons leren en ontwikkelen ondersteunt door mee te kijken met wat we doen. De uitvoering van het onderzoek ligt bij Regioplan (ism Hiemstra en de Vries en het Athena- instituut van de VU). De praktijk staat in het onderzoek centraal. Er zijn twee regio's aangesloten bij dit onderzoek: Rotterdam-Rijnmond en Regio Gooi en Vechtstreek.
 - Het doel is om in de uitvoeringspraktijk van multidisciplinair, systeemgericht en gefaseerd samenwerken bij HGKM, met de focus op veiligheid en in het lokaal veld, te werken aan het identificeren en wegnemen van barrières op operationeel, organisatie- en netwerkniveau. Waarbij we vanuit de uitvoeringspraktijk kijken naar de dynamiek tussen deze niveaus en de wijze waarop netwerk- en organisatieniveau ingrijpen op operationeel niveau en daarmee samenwerking bevorderen of belemmeren.

⁴ <https://www.huiselijkgeweld.nl/publicaties/publicaties/2019/11/21/kwaliteitskader-werken-aan-veiligheid-voor-lokale-wijkteams>

⁵ <https://www.zonmw.nl/nl/onderzoek-resultaten/jeugd/programmas/project-detail/onderzoeksprogramma-geweld-hoort-nergens-thuis/aanpak-hgkm-in-het-lokaal-veld-randvoorwaarden-voor-regie-samenwerking-en-afstemming-op-operationeel/>

- Het onderzoek heeft een duur van 20 maanden en is gestart op 1 januari 2020.
 - Het onderzoek werkt met een Dynamische Leeragenda. Op een leeragenda staan de ambities en uitdagingen die betrokkenen daarbij verwachten tegen te komen, geformuleerd als leervragen. Door leeragenda's over tijd te volgen ontstaat een Dynamische Leeragenda. Bij het opstellen zijn gemeenten⁶, Veilig Thuis, politie, Bureau Regionale Veiligheidsstrategie MN, Zorg- en Veiligheidshuis en een afgevaardigde van de klankbordgroep GHNT Samenkracht! betrokken. De Dynamische Leeragenda wordt in het voorjaar besproken en vastgesteld door de verschillende regionale gremia in het sociaal en veiligheidsdomein.
 - Het actieonderzoek helpt ons bij het bereiken van de volgende resultaten:
 - Gemeentelijke uitvoeringsdiensten, zorgpartijen en veiligheidspartijen werken gefaseerd samen aan directe, stabiele en duurzame veiligheid. Het is voor inwoners en betrokken professionals duidelijk wie de regie heeft. Informatie wordt vroegtijdig gebundeld (met inachtneming van privacywetgeving) en we weten wat er kan. Daardoor zijn er minder escalaties en duurt de onveilige situatie minder lang.
 - Eén procesregisseur per gezin die de schakel is tussen zorg en veiligheid.
 - Gezinnen/ cliënten hebben te maken met één contactpersoon (medewerker van de gemeentelijke uitvoeringsdienst) gedurende het gehele hulpverleningstraject van directe tot duurzame veiligheid.
 - Deze contactpersoon houdt gedurende het gehele hulpverleningstraject zicht op de veiligheid.
 - Deze contactpersoon voelt zich voldoende toegerust om te gaan met geweldsdynamiek.
 - Het sociaal- en veiligheidsdomein begrijpen elkaars taal en wereld en zijn goed op de hoogte van elkaars (on-) mogelijkheden.
- ✓ Actie Orange the World⁷
 - In diverse gemeenten in de Regio zijn gebouwen oranje verlicht om aandacht te vragen voor geweld tegen vrouwen. De regionale start van Orange the World was op 25 november 2019 bij de Krachtcentrale in Huizen door het oranje licht 'aan te steken'. Deze actie wordt jaarlijks herhaald.
- ✓ Meldcode en Verwijsindex
 - Veilig thuis heeft eind 2018 en begin 2019 een intensieve voorlichtingscampagne aangeboden aan organisaties om de vernieuwde meldcode onder de aandacht te brengen. Eén van de groepen die daarbij wat achter is gebleven betreft de medische beroepsgroepen. In samenwerking met de Meldcodetour (een landelijk aanbod via Regioplan) en de beroepsgroep zelf wordt een voorlichting op maat ontwikkeld.
 - Aandachtfunctionarissen huiselijk geweld hebben de mogelijkheid om deel te nemen aan een inhoudelijk netwerk. Het netwerk organiseert driemaal per jaar een inhoudelijke thema- bijeenkomst. Deze bijeenkomsten worden ondersteunt door de Regio en gefaciliteerd door het Regionaal Leerhuis. De 1ste bijeenkomst over de rol van de aandachtfunctionaris werd gepresenteerd door het LVAK⁸ en was een succes. De 2de bijeenkomst over de rol van Veilig Thuis is gepland in maart⁹.
 - Het samenwerkingsconvenant van de Regionale Verwijsindex is vernieuwd¹⁰. Het nieuwe Convenant Verwijsindex is gebaseerd op het landelijke model convenant van Multisignaal (de landelijke leverancier van het ict-systeem). Daarnaast wordt er meer aandacht besteedt aan de implementatie van de verwijsindex bijv. door een informatieve webpagina over de verwijsindex, met de mogelijkheid om je als professional in te schrijven voor regionale trainingen en waarop

⁶ Adviseurs en consultants vanuit domeinen WMO, Jeugd en OOV.

⁷ <https://www.regiogv.nl/nieuws/startsein-orange-the-world/>

⁸ <https://www.regiogv.nl/agenda/rol-aandachtfunctionaris-huiselijk-geweld-in-de-praktijk?bron=3188>

⁹ <https://www.regiogv.nl/agenda/veilig-thuis-whats-in-it-for-you/?bron=3188>

¹⁰ <https://www.verwijsindexgv.nl/>

informatiemateriaal staat. Ook is er een duidelijk regionaal aanspreekpunt voor vragen en organisaties die willen aansluiten.

Wat moeten we nog doen?

1. Organiseren van netwerkbijeenkomsten tussen zorg- en veiligheidspartijen.
2. Meedenken met politie over aanbod in training in bejegening slachtoffers van huiselijk geweld.
3. Verbeteren informatie- materiaal (is in afwachting van landelijk materiaal Veilig Thuis).

2.2 Verbeteren traumascreening en –behandeling

Het project Trauma heeft tot doel het inzichtelijk maken en waar nodig versterken van het aanbod op het gebied van traumabehandeling binnen de regio Gooi en Vechtstreek.

Uit recent onderzoek in de regio onder gezinnen die te maken hebben gehad met Veilig Thuis is gebleken dat 20 – 40% van de ouders en kinderen klachten heeft als gevolg van trauma door de gebeurtenissen. Te weinig betrokkenen van huiselijk geweld krijgen traumabehandeling aangeboden. Zowel professionals als bestuurders hebben te weinig zicht op de impact van trauma's en het belang van behandeling. Klachten als gevolg van trauma worden mede daardoor nog onvoldoende herkend en de weg naar de juiste behandeling is voor inwoners en verwijzers lang niet altijd duidelijk.

Dit project is opgedeeld in drie fases:

- 1) Inzichtelijk maken en waar nodig vergroten van aanbod.
- 2) Ontwikkelen handvatten voor traumascreening en –monitoring
- 3) Vergroten traumasensitiviteit bij professionals

Op dit moment bevinden we ons in de eerste fase en brengen we samen met professionals uit het werkveld (behandelaren, verwijzers, Veilig Thuis) in kaart wat het huidige aanbod in de regio is en of dat toereikend is. Ook werken we aan een manier om het aanbod inzichtelijk te maken voor zowel inwoners als verwijzers.

Er is vanuit ervaringsdeskundigen, specialisten en verwijzers veel behoefte en een grote bereidheid om mee te werken aan dit project.

Een belangrijke keuze was de samenstelling van de projectgroep in deze fase: wie moeten er actief betrokken worden en wie zijdelings? We hebben gekozen voor een samenstelling van zowel (specialistische) behandelaren, jeugd/ volwassenen, verwijzers, Veilig Thuis. Ervarendeskundigen zijn actief betrokken. Nuldelijns organisaties sluiten in de volgende fase van het project aan. Het resultaat zal hierdoor goed aansluiten bij de behoefte van verschillende doelgroepen.

Wat moeten we nog doen?

1. Er is behoefte aan een lokaal netwerk van behandelaren en verwijzers zodat zij ervaring en kennis kunnen uitwisselen op het gebied van trauma en huiselijk geweld/ kindermishandeling. Voorstel is om een regionaal netwerk van experts op te zetten met specialisten die kunnen worden bevraagd door collega's (behandelaren en verwijzers) om samen te komen tot de juiste hulp bij traumabehandeling. Bijvoorbeeld door te zorgen voor mogelijkheden voor casuoverleg of achtervang. Het netwerk bestaat uit behandelaren in de specialistische en basis ggz maar ook maatschappelijke zorg. Zodat zij met elkaar kunnen bieden wat nodig is. Hierdoor hopen we dat specialisten sneller worden gevonden en trauma's eerder herkend en sneller behandeld worden en dat er meer mogelijkheden ontstaan in lichtere vormen van zorg (basis ggz).
2. Het aanbod op Kieszo inzichtelijk maken.
3. Voor fase 2 en 3 van het project zal een vervolg- financiering worden aangevraagd bij de Projectenpool van het landelijk programma.

2.3 Verbeteren verbinding zorg & onderwijs

- ✓ Handle with Care¹¹ is een werkwijze die ervoor zorgt dat scholen een signaal ontvangen wanneer er bij een leerling thuis een huiselijk geweld-incident is geweest waarbij de politie werd betrokken. In dit signaal staat niet wat er is gebeurd, maar wel dát er iets is gebeurd. Dit

¹¹ <https://www.augeo.nl/nl-nl/handle-with-care>

project is naar Nederland gehaald door Augeo. Augeo ondersteunt ons bij de implementatie ervan.

Handle with Care zorgt ervoor dat onderwijzers een kind of jeugdige na een incident op laagdrempelige wijze kunnen steunen. Bijvoorbeeld als een leerling vanwege het geweldsincident te laat komt, zijn huiswerk niet af heeft of niet heeft kunnen leren voor een toets. Kleine gebaren die voor een kind in de knel een groot verschil maken. Steun van een betrouwbare volwassene is van groot belang, het vergroot de veerkracht en reduceert stress. Het geeft kinderen en jeugdigen kans zich te ontwikkelen en aan leren toe te komen.

- Van de 7 gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek wordt er eerst één pilotgemeente gekozen. Vervolgens worden scholen geïnformeerd en geworven. De werkprocessen worden ingericht en er wordt gezorgd dat ouders goed zijn geïnformeerd.
 - Een belangrijke afweging in dit project was de keuze voor een pilotgemeente. Hilversum is in onze regio de grootste gemeente met het hoogste aantal scholen. Dit zou een logische pilotgemeente zijn. In gesprek met de Hilversumse schoolbesturen kwam echter naar voren dat zij de verbinding tussen onderwijs en de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling eerst breder willen aanpakken, alvorens te starten met Handle with Care. Om die reden organiseren we in april een regiobrede werksessie rondom dit thema¹². Daarin werken we op casusniveau samen met scholen, zorgpartijen, gemeente en politie uit wat er nodig is om de verbinding te versterken.
 - Om Handle with Care niet te laten stagneren, hebben we in overleg met o.a. de wethouder van Huizen besloten om daar te starten. Huizen is ook één van de grotere gemeenten in de regio.
 - Verwachting is dat we voor de zomervakantie voorbereidingen treffen om na de zomervakantie te kunnen starten met de implementatie in Huizen.
- ✓ Campagne op scholen. In voorbereiding op de week van de kindermishandeling is met het ROC gekeken of leerlingen zelf een campagne zouden kunnen maken gericht op leeftijdsgenoten. Deze campagne is dit jaar niet helemaal uit de verf gekomen en krijgt mogelijk komend jaar een vervolg¹³.

Wat moeten we nog doen?

1. Lespakket over huiselijk geweld en kindermishandeling zodat kinderen beter geïnformeerd zijn. (Dit wordt ontwikkeld door het landelijk programma GHNT.)

2.4 Verbeteren pleger- aanpak

Het ontwikkelen van een pleger- aanpak staat gepland in 2021 zodat we kunnen aansluiten op de ontwikkelingen rondom de inzet van ervaringsdeskundigheid in onze regio¹⁴. Landelijk zien we dat juist plegers behoefte hebben aan zelfhulp naast alle andere, reguliere interventies.

2.5 Aanpak mensenhandel¹⁵

In 2018 zijn gemeenten een pilot gestart om zicht te krijgen op de omvang van mensenhandel en om er zorg voor te dragen dat slachtoffers van uitbuitingssituaties passende zorg worden verleend. In 2019 hebben de gemeenten in de Gooi en Vechtstreek een zorgcoördinator en een ketenregisseur mensenhandel aangesteld die zijn ondergebracht bij de Regio Gooi en Vechtstreek. De pilot is begin 2020 geëvalueerd en er zijn aanbevelingen gedaan voor de toekomst. Voor deze evaluatie is een aparte rapportage opgesteld die wordt besproken in het PFHO SD.

2.6 Aanpak ouderen mishandeling

Landelijk onderzoek wijst uit dat 1 op de 20 ouderen er mee te maken heeft. In de Regio Gooi & Vechtstreek geeft 16% van de mantelzorgers aan overbelast te zijn. Overbelasting van mantelzorgers kan leiden tot hardhandige hulp.

Op initiatief van private en publieke partijen is een start gemaakt met het vormen van een Lokale Alliantie Financieel veilig ouder worden¹⁶. De alliantie opereert op regionaal niveau en wordt

¹² In verband met de maatregelen rondom het corona- virus is deze uitgesteld.

¹³ <https://www.gooieneembode.nl/nieuws/zorg/154820/campagne-huiselijk-geweld-blaue-plek-zie-je-niet-onder-een-dikke>

¹⁴ Zie paragraaf 3.3

¹⁵ <https://www.regioqv.nl/nieuws/openjeogen-geeft-mensenhandel-een-gezicht/>

ondersteunt vanuit het regionaal actieprogramma GHNT. De alliantie bestaat uit: de ouderenbond, notarissen, bewindvoering, een bank, een levensexecuteur, een huisarts, de politie, Veilig Thuis, Vivium, de gemeente en Versa Welzijn. Na enkele voorbereidende bijeenkomsten is een startbijeenkomst gepland op 30 maart¹⁷ waarin alle partijen sleutelfiguren uit hun eigen achterban uitnodigen. Daarna zal de alliantie ongeveer 3 maal per jaar bij elkaar komen om te leren van casuïstiek, bereikbaar zijn voor vragen en activiteiten organiseren om financieel misbruik te voorkomen.

Wat moeten we nog doen?

1. Uitbreiden kennis over signalen en mogelijkheden tot interventies mbt ontspoorde mantelzorg en andere signalen van ouderen mishandeling waaronder inzichtelijk maken sociale kaart en mogelijk knelpunten, opleiden aandachtfunctionarissen en mini- symposium.

¹⁶ <https://www.financieelveiligouderworden.com/lokale-allianties>

¹⁷ Geannuleerd in verband met maatregelen ter voorkoming verspreiding Corona- virus. Wordt opnieuw gepland.

Hoofdstuk 3 Overige activiteiten Geweld hoort nergens thuis

In dit hoofdstuk beschrijven we activiteiten die zijn gestart vanuit het Landelijk programma en die ook plaatsvinden in de Regio Gooi en Vechtstreek.

3.1 Forensisch medische expertise kindermishandeling¹⁸

Dit programma is onderdeel van het landelijk programma GHNT en wordt uitgevoerd door de GGD GHOR, in onze regio GGD Flevoland en Gooi en Vechtstreek. Het belangrijkste doel is een decentraal stelsel waarbij de specialistische forensisch-medische expertise voor elk kind overal en tijdig beschikbaar is in lokale en regionale netwerken. Expertise die kan vaststellen of het letsel een gevolg kan zijn van kindermishandeling. De regionale aanpak voorkomt dat kinderen onnodig moeten reizen. Bovendien zorgt deze aanpak voor een werkwijze die zo veel mogelijk rekening houdt met de belevingswereld van het kind.

FMEK gaat over letselduiding in het kader van veiligheid en een bijdrage leveren aan de waarheidsvinding bij een vermoeden van fysieke kindermishandeling en/of seksueel misbruik. Het project bevindt zich momenteel in de onderzoeksfase. Betrokkenen bij de politie, Raad voor de Kinderbescherming, vertrouwensartsen en SAVE. Een vertrouwensarts van Veilig Thuis Gooi en Vechtstreek is aan het project verbonden. De casussen worden veelal via VT ingebracht.

3.2 Complexe scheidingen¹⁹

Dit thema is onderdeel van de actielijn 'specifieke groepen' van het landelijk programma en maakt onderdeel uit van het programma Scheiden zonder schade. In de Regio Gooi en Vechtstreek is gewerkt aan een uniform aanbod dat rechters kunnen inzetten als er in een scheidingszaak waar kinderen bij betrokken zijn nog geen hulp is terwijl dat wel nodig is.

3.3 Ervaringsdeskundigheid

Ervaringsdeskundige inwoners worden regelmatig via Samenkracht betrokken²⁰. Bij de uitvoering van het actieprogramma halen we actief input op van inwoners, zodat we maximaal aansluiten bij de vraag en behoeften van onze inwoners. Dit heeft geresulteerd in een klankbordgroep Geweld hoort nergens thuis. De klankbordgroep wordt voorgezeten door één van de ervaringsdeskundigen die tevens verbonden is aan het landelijk programma. De klankbordgroep is driemaal bij elkaar geweest. Afsproken is dat de klankbordgroep vier keer per jaar bij elkaar komt.

Naast input voor beleid is er door de klankbordgroep ook aandacht gevraagd voor de inzet en ontwikkeling van ervaringsdeskundigheid op het gebied van huiselijk geweld. Te denken valt aan de inzet van ervaringsdeskundigheid bij Veilig Thuis, het ontwikkelen van ervaringsdeskundigheid middels activiteiten of het organiseren van activiteiten voor lotgenoten en/of naasten. Daarover is een oriënterend gesprek gevoerd met het Herstelnetwerk Gooi en Vechtstreek. Via het landelijk programma wordt een handleiding voor gemeenten ontwikkeld.

Wat moeten we nog doen?

Om de ontwikkeling en inzet van ervaringsdeskundigheid een impuls te geven zullen we project-financiering aanvragen bij de projectenpool GHNT.

¹⁸ <https://ggdghor.nl/thema/forensisch-medische-expertise-bij-kindermishandeling/>

¹⁹ <https://www.regiogv.nl/agenda/netwerksessie-complexe-scheidingen-terugblik-en-conclusies/?bron=3188>

²⁰ <https://www.regiogv.nl/over-ons/samenkracht/agenda/> of <https://www.regiogv.nl/wp-content/uploads/2020/01/2019-12-11-Uitkomsten-Samenkracht-Huiselijk-geweld-hoort-nergens-thuis.pdf>

Hoofdstuk 4 Conclusie en vooruitblik

Op de meeste actielijnen zijn het afgelopen halfjaar de geplande activiteiten in gang gezet. Er is een klankbordgroep van ervaringsdeskundigen (inwoners met ervaring op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling) die meedenkt over de uitvoering van het actieprogramma²¹. Om financieel misbruik van ouderen te voorkomen is een *Lokale Alliantie Financieel veilig ouder worden Regio Gooi en Vechtstreek*²² in oprichting. Er is een start gemaakt met *Handle with Care*²³ om kinderen die thuis huiselijk geweld meemaken op school te kunnen steunen en er zijn gesprekken gevoerd met het onderwijs over de wijze waarop zij nog meer betrokken willen worden bij de aanpak huiselijk geweld. Een kleine maar enthousiaste groep behandelaren is aan de slag om cliënten beter te kunnen ondersteunen bij het verwerken van de gevolgen van het meemaken van huiselijk geweld, seksueel geweld en kindermishandeling. ZonMW financiert een onderzoek dat ons helpt om uit te vinden op welke manier we lokaal het meest effectief kunnen samenwerken rondom gezinnen of huishoudens die te maken hebben met huiselijk geweld²⁴. Het ontwikkelen van een pleger- aanpak staat gepland in 2021 zodat we kunnen aansluiten op de ontwikkelingen rondom de inzet van ervaringsdeskundigheid in onze regio. Landelijk zien we dat juist plegers behoefte hebben aan zelfhulp naast alle andere, reguliere interventies. De Taskforce Huiselijk geweld en kindermishandeling²⁵ is doorontwikkeld naar een betrokken bestuurlijk netwerk die in de gaten houdt of we de juiste dingen doen en voldoende tempo maken.

In 2020 zullen we verder gaan op de ingeslagen weg en zullen de genoemde projecten verder gestalte krijgen.

²¹ <https://www.regiogv.nl/over-ons/samenkracht/agenda/> of <https://www.regiogv.nl/wp-content/uploads/2020/01/2019-12-11-Uitkomsten-Samenkracht-Huiselijk-geweld-hoort-nergens-thuis.pdf>

²² <https://www.financieelveiligouderworden.com/lokale-allianties>

²³ <https://www.augeo.nl/nl-nl/handle-with-care>

²⁴ <https://www.zonmw.nl/nl/onderzoek-resultaten/jeugd/programmas/project-detail/onderzoeksprogramma-geweld-hoort-nergens-thuis/aanpak-hgkm-in-het-lokaal-veld-randvoorwaarden-voor-regie-samenwerking-en-afstemming-op-operatione/>

²⁵ <https://www.regiogv.nl/vergaderingen/bescherming-opvang/taskforce-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling/>